

LOCALE BELANGEN

ORGAAN VAN DE VEREENIGING VOOR LOCALE BELANGEN

Verschijnt den 1sten en 16den van elke maand.

Opneming van een stuk beteekent niet, dat de Redactie zich met den inhoud vereenigt.
ALLE STUKKEN UITSLUITEND TE ADRESSEEREN: POSTBOX 38, SEMARANG.

Het vernietigingsrecht in belastingzaken.

Is het vernietigingsrecht ook van toepassing in de gevallen dat tegen de getroffen besluiten administratief hooger beroep openstaat dan wel dat deze inhouden beslissingen in administratieve rechtspraak?

Deze vraag is o. i. terecht bevestigend beantwoord door de Regeering in de Memorie van Antwoord op de begroting voor 1933 van het Departement van B. B., in afwijking van de opvatting van het College van Gedeputeerden van den Provincialen Raad van West-Java, dat in het jaarverslag 1931 op blz. 113/115 deze bevoegdheid van de Regeering meende te moeten betwisten.

Het vernietigingsrecht van den Gouverneur-Generaal omvat **alle** besluiten van de besturen der zelfstandige gemeenschappen, zoolang eene speciale regeling van de macht van den Gouverneur-Generaal op dit stuk niet is tot stand gekomen.

Ja zelfs rijst de vraag of art. 144 S. G. O. en art. 125 R. O. de bevoegdheid tot vernietigen wel mogen beperken, omdat in tegenstelling met art. 119 lid 8 I. S., de in art. 121 lid 5 I. S. bedoelde ordonnantie **slechts de wijze** van schorsing of vernietiging mag regelen, niet de bevoegdheid **op zich zelf**, zoodat **alle** besluiten der zelfstandige gemeenschappen in onbeperkten omvang aan het vernietigingsrecht onderworpen zouden moeten blijven.

Daarom zal met Westra, Ned. Ind. Prov. Recht, blz. 72 mogen worden aangenomen dat **alle** wilsuittingen, hoe ook genaamd, **dus ook alle uitspraken**, onder het vernietigingsrecht vallen en dat wel onverschillig of zij bij de provincie-, regentschaps-, stadsgemeente- of eenige andere ordonnantie ter beslissing aan de provinciale-, regentschaps- of stadsgemeentebesturen zijn opgedragen.

Wat betreft de practijk der moederlandsche gemeenten, die wat de toepassing van het vernietigingsrecht betreft, aan analoge bepalingen zijn onderworpen, meent eveneens Bool, De Gemeentewet, blz. 118, dat in de schaarsche gevallen, waarin een gemeentebestuur (wat Gedeputeerde Staten betreft, staat de zaak door 168 Prov. wet **in Nederland** er anders voor) optreedt als beslisser van een geschil, 's Konings vernietigingsrecht — ofschoon vroeger wel in twijfel getrokken, **vaststaat**.

In de practijk is het recht ook in dergelijke gevallen gebruikt en terecht, waar het in bijzondere wetten vaak

uitdrukkelijk wordt ondersteld (b. v. art. 5 der Woningwet),

„Dan hebben we de administratieve besluiten van gemeentebesturen b. v. krachtens Hinder- of Drankwet, ten aanzien waarvan de wet in een bijzondere regeling beroep op een hooger orgaan heeft geopend. Ik zie ook hier geen grond voor uitsluiting van het vernietigingsrecht; de wet geeft onbeperkt recht om te vernietigen. Het is zeer goed mogelijk, dat niet in beroep wordt gegaan en toch het besluit strijdig is met de wet of het algemeen belang, in welk geval alleen door uitoefening van het vernietigingsrecht het ongewenschte kan worden gekeerd. Het al of niet voortbestaan van met wet of algemeen belang strijdige besluiten, mag niet afhangen van het al of niet instellen van beroep door particuliere belanghebbenden. Trouwens bij deze zaken heeft de beroepsrechter in beroep te beoordeelen, of het lagere orgaan de wet ten opzichte van den appellant juist heeft toegepast. De vraag of de beslissing van dat orgaan strijdt met het algemeene belang kan daarbij (behalve in gevallen als *détournement de pouvoir*) bezwaarlijk ter sprake komen.”

Wat betreft de toepassing van het vernietigingsrecht op raadsbeslissingen in zake **belastingen**, moet overeenkomstig de zienswijze van de Regeering **in beginsel** hetzelfde standpunt worden aangenomen, al meent Mr. M. L. F. Engelkes-Nix in Loc. Bel. 1933 afl. 3, **dat daartegen wel een en ander valt in te brengen**.

Wanneer de Colleges van Gedeputeerden beslissen in geschillen over belastingaanslagen van stadsgemeente- en regentschapsraden, oefenen zij metterdaad rechtspraak uit, doch **administratieve** rechtspraak, ter uitvoering van de hun opgedragen zelfbestuurs taak en als zoodanig in laatste instantie afhankelijk van het inzicht der hoogste uitvoerende autoriteit i. c. den Gouverneur-Generaal.

En als nu de administratieve beroepsrechter een aanslag handhaaft in strijd met de bepalingen der belastingverordeningen of in strijd met het algemeen belang, zal de Regeering o. i. door middel van het vernietigingsrecht mogen ingrijpen.

Nu vloeit uit het bijzonder karakter van de belastingwetgeving zonder twijfel voort, dat vernietiging van zoodanige beslissingen wel zelden zal voorkomen, omdat wanneer bij raadsbesluit een onwettige aanslag is gehandhaafd, de beroepsrechter als regel dien aanslag wel zal vernietigen, terwijl bij het opleggen of handhaven van een

belastingaanslag als regel slechts het belang van den belastingplichtige is betrokken, met dien verstande, dat ook andere in dezelfde omstandigheden verkeerende belastingplichtigen somwijlen een beroep zullen kunnen doen op een vernietigingsbesluit.

Bovendien zal de eisch van voorafgaande **goedkeuring** der belastingverordeningen als regel eveneens strijd met de wet of het algemeen belang uitsluiten, doch in **exceptionele** gevallen blijft de bevoegdheid der Regeering in beginsel onaangetast om belastingverordeningen, die strijden met de wet of het algemeen belang of beslissingen in zake belastingen, hetzij in eerste instantie, hetzij in hooger beroep genomen, uit dien hoofde te vernietigen.

Zoo heeft de Nederlandsche Regeering in het staatsbelang ingegrepen, toen de Raad van Wieringen aan den gewezen Duitschen kroonprins en zijn twee adjudanten aanslagen oplegde in den hoofdelijken omslag dier gemeente naar een inkomen van f 800.000, f 200.000 en f 200.000.—

De Regeering overwoog daarbij, dat, **afgezien van de vraag of deze aanslagen met de wet strooken**, zij blijkbaar zijn geschied zonder rekening te houden met of onderzoek in te stellen naar — de werkelijkheid en dus geheel willekeurig zijn geschied en vernietigde **wegens strijd met het algemeen belang** zoowel het besluit van den raad van Wieringen, houdende vaststelling van een suppletoir kohier van den hoofdelijken aanslag, als het besluit van Gedeputeerde Staten van Noordholland tot goedkeuring van dit raadsbesluit.

Hoewel inderdaad Oppenheim dit Koninklijk Besluit zeer aanvechtbaar acht, verlieze men bij de beoordeeling daarvan niet uit het oog, dat in Nederland de opvatting omtrent de beteekenis van art. 168 Prov. Wet daarbij een belangrijke rol speelt.

Rembang, Februari 1933. Mr. H. D. van WERKUM.

WATERVERSTREKKING EN LEKKAGES.

In aflevering No. 24 schrijft de heer Vermazen over HET BANDOENGSCHE CONFLICT, *) waarbij het gaat om de toepassing van de waterleidingverordening. Tot beter begrip van deze aangelegenheid is het van belang de technische ondergrond in beschouwing te nemen — temeer omdat het vraagstuk, uit een oogpunt van aanleg van huisaansluitingen, ook voor andere gemeenten van belang kan zijn.

De Bandoengsche verordening geeft duidelijk aan, dat de volgens den meter afgetapte hoeveelheid water betaald moet worden. Daaromtrent heeft gedurende 17 jaren exploitatie bij belanghebbenden nimmer twijfel bestaan.

De inrichting der Indische woningen met afzonderlijke bijgebouwen en groote erven brengt mede dat ook na den meter veelal een deel der erfleiding in den grond komt te liggen, ook wel aan de buitenzijde van muren, die niet van af het erf bereikt kunnen worden. Zodoende kunnen

er lekkages ontstaan, die niet zichtbaar zijn. In Nederland daarentegen, waar de meter als regel in den kelder geplaatst wordt, ligt de geheele leiding binnenshuis, wat ook noodzakelijk is vanwege het bevrozen. Daar wordt dus elke lekkage zichtbaar.

De aangeslotene in Indië kan in vorenstaand geval de lekkage niet waarnemen, alleen constateeren door **geregelde** tusschentijdsche opname van den meter. Ook voor de bewoners, die daartoe in staat zijn, kost het toch nog eenigen tijd om een lekkage vast te stellen. In de praktijk komt het er op neer dat de aanwezigheid van zulk een lekkage den bewoner eerst blijkt bij aanbieding van de waterleidingnota. In zeer veel gevallen kan men bij bedoelde lekkages min of meer spreken van force majeure.

Tevoren was het dan ook gebruik reductie te verleen indien het der waterleiding directie bleek, dat door een in de betrokken maand opgetreden lekkage, belangrijk meer water verbruikt was dan normaal het geval was en de bewoner niet had kunnen zien, dat er een lekkage was (die in closets e. d. zijn steeds zichtbaar voor den gebruiker). Het extra verbruik werd echter **nooit geheel** terugbetaald om zorgeloosheid in het doen herstellen van de huisleiding te ontgaan en omdat formeel de bewoner de lekkage eerder had kunnen constateeren door voortdurende tusschentijdsche meteropname. (De huurder heeft immers de leiding van den huiseigenaar in gebruik: alleen door hem **kan** een voortdurend toezicht uitgeoefend worden). Voor de aangeslotenen bleef beroep op den Raad mogelijk, doch daarvan behoefde zelden gebruik gemaakt te worden.

Burgemeester en Wethouders hebben daaraan thans kennelijk een eind willen maken en de verordening in al haar strengheid willen toepassen, zonder echter de eigenlijke oorzaak van de afwijking — i. c. den aanleg van de Bandoengsche aansluitingen — in beschouwing te nemen. De Gemeenteraad heeft diensgevolge de kwestie meer op het gevoel dan met kennis van zaken afgedaan. Hij heeft de onbillijkheid van een starre toepassing gevoeld, doch is daaraan tegemoetgekomen door de verordening juridisch te forceeren en zoo is het conflict ontstaan, dat de heer Vermazen in beschouwing neemt, alleen uit een oogpunt van administratieve wetgeving M. i. kan de Regeering volstaan het gemeentebestuur te raden zelf de aangelegenheid nader te regelen.

Immers kan inderdaad bezwaar gemaakt worden tegen den primitieven toestand, dat bovenbedoelde ambtelijke vrijheid aan de ondervonden bezwaren moest tegemoetkomen, zoo'n vrijheid kan in een kleine gemeenschap en bij goede taakopvatting zeer doeltreffend werken, in tijden van wording de aangegeven oplossing zijn, maar kan ook op den duur leiden tot sleur en tot willekeur. Het ligt dan ook voor de hand dat men op den duur zulke regelingen consolideert — temeer omdat sedert dien een college van dagelijksch bestuur is ingeschakeld. Men dient daarbij dan rekening te houden met beide zijden van het vraagstuk — wat niet moeilijk is.

Immers aan de hand van de praktijk is in de verordening een regeling te treffen, die aan B. en W. de bevoegd-

*) De beslissing der Regeering is hierna opgenomen, blz 71.

heid toekent om op tijdig verzoek van belanghebbende reductie te geven ingeval blijkens opname van den meter over de afgeloopen maand belangrijk meer water is verbruikt dan normaal het geval is en de waterleidingdirectie geconstateerd heeft dat zulks geweten moet worden aan een ondergrondsche of althans een voor het oog onzichtbare lekkage — waarbij dan de grootte van de reductie door B. en W. naar omstandigheden dient vastgesteld te worden.

Hiermede kan gepaard gaan, dat meer dan tot dusverre er op gelet wordt dat bij aansluitingen zoo min mogelijk onzichtbare lekkages kunnen optreden, door evenals in Nederland de leidingen vanaf den meter binnenshuis te houden en buitenshuis alleen tegen voor de bewoners zichtbare muurvlakken (in het laatste geval er op te letten dat het water niet te sterk door de zon kan verwarmd worden). De tegenwoordig meer compacte bouwwijze met hoofdgebouw en bijgebouw aaneen, maakt zulks mogelijk, zij het dat de aansluitingen daardoor wat duurder kunnen uitvallen.

Lekkages mogen middel zijn voor baten in de gemeentekas, maar moeten als oneconomisch voor de gemeenschap zooveel mogelijk beperkt worden. Een voortdurende controle vanwege de waterleidingdirectie op den toestand der huisaansluitingen (zonder dat zulks ook maar in het geringst de verantwoordelijkheid van huurder en eigenaar vermindert) is m. i. dan ook zeer nuttig — ook om clandestiene aftappingen te constateeren.

Arnhem, 18 Januari 1933.

H. HEETJANS.

Enkele grepen uit de Regentschapsordonnantie.

In het artikel van den heer Tresna onder bovenstaand hoofd (Locale Belangen van 16 Januari 1933) komen twee conclusies voor, die ik hieronder aan een bespreking wensch te onderwerpen.

I. Artikel 58 R. O. besprekende, deelt de geachte schrijver mede, dat dit artikel zich onderscheidt van de overige artikelen, waarin het hooger toezicht is geregeld, doordat daarin is opgenomen de termijn van zes maanden, waarin de vereischte goedkeuring moet zijn gegeven, hetgeen een waarborg is voor de behoorlijke uitoefening van het preventieve toezicht.

Enkele regels verder leest men dan: „Ten aanzien van welke onderwerpen strekt zich het in artikel 58 R. O. genoemd toezicht van het college van gedeputeerden uit? Slechts t. a. v. die onderwerpen, die bij de in dit artikel genoemde ordonnantie worden bepaald, welke ordonnantie intusschen, voorzoover mij bekend, nog niet bestaat”. Er kan van de uitoefening van het preventief toezicht krachtens artikel 58 R. O. van de zijde van het college van gedeputeerden nog geen sprake zijn”.

Duidelijkheidshalve laat ik hieronder den tekst van het onderhavige ordonnantie-artikel volgen:

1. Bij ordonnantie kan ten aanzien van besluiten van

den regentschapsraad omtrent bepaalde onderwerpen worden bepaald, dat zij niet inwerking treden dan na goedkeuring, hetzij van den G. G., hetzij van het college van gedeputeerden.

2. Deze goedkeuring wordt geacht te zijn verleend, indien binnen 6 maanden na den dag, waarop het besluit is vastgesteld, door den G. G. dan wel het college van gedeputeerden geen beslissing is genomen. De G. G. dan wel het college van gedeputeerden kunnen bij een binnen dien termijn van 6 maanden te nemen, met redenen omkleed besluit den termijn verlengen.
3. Wanneer de goedkeuring niet wordt verleend, krijgt de regentschapsraad daarvan mededeeling onder vermelding van redenen.
4. Van de weigering der goedkeuring door het college van gedeputeerden is beroep op den G. G., die bij een met redenen omkleed besluit beslist.

Inderdaad, de duidelijke tekst van dit artikel laat geen andere conclusie toe dan die van den heer Tresna. Toen dan ook de Regeering bij brief van den 1sten Gouvernements Secretaris van 11 December 1929 No. 2624/II, naar aanleiding van een ter goedkeuring aangeboden verordening tot aanvulling van de motorrijtuigbelastingverordening van de Gemeente Pasoeroean, besliste, dat bedoelde aanvullingsverordening geen goedkeuring behoeft van de Regeering, doch wel van het college van gedeputeerden, **welke goedkeuring evenwel geacht moest worden bereids te zijn verleend, zulks vanwege het verstrijken van den termijn van zes maanden**, kwam het college voornoemd daar tegen op, betoogende, dat artikel 77 van de stadsgemeenteordonnantie (correspondeerend met artikel 58 R. O.) alleen doelt op bepaalde gevallen. Bij schrijven van 9 Maart 1932 No. 621/A besliste de Regeering echter, dat onder „ordonnantie” in genoemd artikel 77, mede begrepen is de stadsgemeenteordonnantie zelve. De betrekkelijke passage uit vermeld schrijven luidt: „Bij het bepalen van Haar standpunt, hetwelk mutatis mutandis ook geldt voor artikel 65 der Provincie- en artikel 58 der Regentschapsordonnantie, is de Regeering er van uitgegaan, dat onder „ordonnantie” in genoemd artikel 77, de Stadsgemeenteordonnantie zelve mede begrepen is, zoodat dus ook ingeval bij de S. G. O. bedoelde goedkeuring wordt vereischt de bepaling van artikel 77 daarop van toepassing is”. Aan het slot van het evenaangehaald schrijven leest men: „Afgescheiden van het vorenstaande, verdient naar de meening van Zijne Excellentie bovenbedoelde interpretatie op praktische gronden de voorkeur boven de door uw college gegeven uitlegging, aangezien daardoor aan de raden der lagere gemeenschap wordt gewaarborgd, dat in **alle** gevallen, dat op de door hen genomen besluiten goedkeuring wordt vereischt, niet langer dan strikt noodzakelijk met het verleenen of weigeren van die goedkeuring wordt verijdeld”.

M. i. heeft het College van Gedeputeerden juist gehandeld door na aan de onderhavige regentschaps-

verordening de goedkeuring te hebben onthouden, op de mogelijkheid van beroep ex artikel 58 R.O. te wijzen. Persoonlijk ben ik echter van meening, dat regelingen, houdende tijdelijke verlaging van de wedden van het regentschapspersoneel niet onderworpen zijn aan de goedkeuring van gedeputeerden, aangezien in wezen de principes, die aan de oorspronkelijke bezoldigingen ten grondslag liggen, niet worden aangetast. Zelfs is het m. i. te verdedigen, dat dergelijke regelingen in besluitvorm worden vastgesteld door het college van gecommiteerden, (art. 28 R. O.).

II. Een tweede conclusie van den heer Tresna is deze. „Niet op elke beslissing van het toezichthoudend orgaan is beroep mogelijk op een hooger instantie“. Zoo zou, indien aan een regentschapsbegroting de goedkeuring wordt onthouden, beroep niet mogelijk zijn.

Blijkens de hiervoren aangehaalde interpretatie van artikel 58 is evenwel op alle beslissingen, genomen krachtens de R. O. beroep mogelijk op de Regeering, die dan in hoogste instantie beslist. Immers, de beslissingen van het toezichthoudend orgaan kunnen ook in strijd zijn met de wet of het algemeen belang, en de beoordeeling hiervan berust in hoogste instantie bij den Gouverneur-Generaal. Daarnaast heeft men nog, gelijk bekend, het toetsingsrecht van den rechter, of beter gezegd „de toetsingsplicht“. Dit toetsingsrecht is te onderscheiden in formeel en materieel toetsingsrecht. Het eerste bestaat uit de bevoegdheid om te onderzoeken, of het legislatieve product op wettelijke wijze tot stand is gekomen, het tweede in de bevoegdheid om te onderzoeken of de verordende macht bevoegd was de door haar vastgestelde regeling te geven en of de inhoud van deze regeling niet in verboden strijd is met de voorschriften, afkomstig van een wetgevend gezag van hoogere orde. (Kleintjes. Staatsinstellingen van Nederlandsch-Indië. Deel I blz. 338).

Hieronder volgen enkele gevallen uit de praktijk.

1. „De Regentschapsraad van Tasikmalaja, wiens besluit tot toekenning van een bedrag van f 10.— per gecommiteerde en per zittingsdag of bovenstaande gronden geen instemming bij Gedeputeerden had kunnen vinden, maakte van het hem bij artikel 58 R. O. verleende recht gebruik om deze aangelegenheid in hooger beroep ter beslissing voor te brengen bij den G. G. De Regeering overwoog bij Haar (volgen beschikking en standpunt van de Regeering) Blz. 33 Verslag Provincie West-Java over 1928.
2. Beroep van den Stadsgemeenteraad van Semarang wegens niet goedkeuring door Gedeputeerden van zijn besluit inzake verhooging van de wethouders-toelage. (blz. 30 Verslag Prov. Midden-Java over 1931).
3. Idem van den Regentschapsraad van Brebes wegens niet goedkeuring zijner begroting. (blz. 40 van evenbedoeld verslag).
4. Idem van den Regentschapsraad van Banjoemas inzake de vraag, of in verordeningen tot vaststelling van dwangschrift-formulieren moeten worden geschreven

de woorden „In naam des Konings“ of „In naam der Koningin“.

5. Idem van den Regentschapsraad van Poerworedjo betreffende beslissing voortvloeiende uit de Hinderordonnantie.

Mijn conclusie is dus deze, dat op elke beslissing hooger beroep mogelijk is bij de Regeering, althans men kan terzake de beslissing van de Regeering uitlokken. Zelfs ben ik geneigd aan te nemen, dat men bij beslissingen genomen krachtens de wet (Koning + Staten-Generaal) in appel kan gaan bij de Staten-Generaal.

Keboemen, Januari 1933.

R. MARGONO.

Regentschapssecretarissen.

Bij rondschriven van het Decentralisatie-kantoor van 5 Juli 1932 No. Dec. 10a/11/3 werd de mededeeling gedaan, dat met ingang van 1 Januari 1933 de autonome regentschappen de helft van de kosten van indienststelling van de regentschapssecretarissen hebben te dragen, plus nog 15⁰/₀ wegens kosten van verloven, wachtgeld en pensioen. Als motief van dien maatregel wordt genoemd de omstandigheid, dat de regentschapssecretarissen behalve diefst doen voor het Land, ook werkzaam zijn voor de regentschappen.

Naar aanleiding daarvan rijst nu de vraag: Is de kostenverdeling zooals in genoemd rondschriven aangegeven, wel billijk?

Voor de beantwoording van die vraag dient voorop gesteld, dat n. m. b. m. een kostenverdeling pas billijk te noemen is, als degenen, die de kosten moeten dragen werk geleverd krijgen, evenredig met hetgeen daarvoor betaald wordt. Anders gezegd: Een billijke kostenverdeling moet gebaseerd zijn op het stelsel van loon naar werk of loon naar prestatie. Gebruiken we dat beginsel als uitgangspunt. Het mag als bekend worden verondersteld, dat de wijze, waarop de regentschapssecretarissen in de praktijk tewerkgesteld zijn, niet overal de zelfde is. Dit hangt geheel af van de plaatselijke omstandigheden, waarnaar de werkverdeling geregeld wordt. In de praktijk constateeren we verschillende gevallen, welke bij elkaar genomen zich in drie groepen laten onderscheiden.

1). In verreweg de meeste regentschappen is de werkverdeling zóó, dat de regentschapssecretaris in hoofdzaak werkzaam is t. b. v. het regentschap, terwijl de afdoening der administratieve landsbestuurszaken opgedragen wordt aan den adjunct-regentschapssecretaris, zoo deze er is tengevolge van de bezuiniging is dit ambt slechts in enkele zeer belangrijke regentschappen gehandhaafd, of anders aan den mantri-kaboepaten. Deze taakverdeling wordt op grond van practische resultaten het meest toegepast. Of deze oplossing met het oog op de verdere carrière in het belang is van den betrokken secretaris, is een vraag, waarop ik in het algemeen ontkenkend meen te moeten antwoorden. Immers zulk een eenzijdige tewerkstelling is zeer zeker niet in het belang

van den belanghebbende, omdat hij aan den practischen landsbestuursdienst onttrokken is. Die leemte zal zich voor belanghebbende vroeg of laat wel wreken, zoodra de ambtenaar in actieven bestuursdienst terugkomt. Dat nadeel zal zich des te erger doen gevoelen, wanneer belanghebbende nog niet zoo lang in dienst is, vooral wanneer hij nog nooit als Assistent-Wedana of Wedana gefungeerd heeft.

2). In sommige regentschappen is de regentschapssecretaris bijna uitsluitend werkzaam voor het Land, terwijl zijn bemoeienis met regentschapsaangelegenheden zóó miniem is, dat deze zich niet verder uitstrekt dan over hetgeen de regentschapsordonnantie zulks stiptelijk voorschrijft. N. l., dat hij practisch t. b. v. het regentschap werkzaam is, alleen in dat geval, zoo er raads- of college van gecommiteerden-vergadering is.

In zoo'n geval treedt de secretaris op krachtens het voorschrift in artikel 33 R. O. Overigens bestaat zijn bemoeienis met raadszaken in het ontvangen van ingekomen stukken voor de regentschapssecretarie bestemd, doorgeven van die stukken aan de betrokken afdeling en tenslotte in het teekenen van raadsstukken, welke door het secretarie personeel reeds kant en klaar zijn gemaakt. In dit geval worden de werkzaamheden ter raadssecretarie bijna uitsluitend verricht en afgedaan door den commies en ander personeel ter secretarie, regentschapsambtenaren door het regentschap in dienst genomen en bezoldigd.

Een werkverdeling als in deze rubriek aangegeven vind ik geheel in overeenstemming met den geest der R. O. Op die wijze wordt het betreffende artikel der R. O. m. i. zeer juist geïnterpreteerd, omdat i. c. ten behoeve van het regentschap den regentschapssecretaris een taak wordt opgelegd, niets meer en niets minder dan hetgeen door die ordonnantie is voorgeschreven. Hierbij zij echter opgemerkt, dat t. a. v. raadsaangelegenheden men niet veel van den secretaris kan en mag vergen, omdat door oppervlakkige bemoeienis daarmee, de secretaris onmogelijk in staat is veel van de raadszaken te weten. In dit geval behoort de secretaris een zwijgende secretaris te zijn, die bij gelegenheid van een vergadering van den raad of die van het college van gecommiteerden de rol vervult van notulist van het ter vergadering verhandelde. Behalve dat heeft de secretaris geen andere verplichtingen tegenover het regentschap, terwijl het autonome regentschap bij eventueel niet goed marcheeren de zaken, in het bijzonder op het gebied der administratieve werkzaamheden, den secretarie niets heeft te verwijten. Zoo beschouwd is het niet meer dan billijk, dat i. c. het regentschap vrijgesteld worde van de verplichting om in de kosten van indienststelling van den secretaris bij te dragen. Immers wie daarvan de lusten niet heeft genoten, behoeft ook niet de lasten te dragen.

3). Het laatste, doch zeldzaam voorkomend geval is wel het volgende. In enkele regentschappen heeft men een zoodanige werkverdeling, dat de regentschapssecretaris zoowat half om half en voor het Land en voor het autonome regentschap werkzaam is. Deze oplossing heeft mijn sym-

pathie niet omdat door gemis aan tijd en gelegenheid een behoorlijke toewijding voor de zaak zoowel van het Land als van het regentschap, of een intensieve bemoeienis daarmee, ten eenenmale uitgesloten is. Het door den secretaris in dat geval geleverd werk zal niets meer dan als oppervlakkig of half-werk te qualificeeren zijn. Dat in dat geval het belang der beide betalende werkgevers niet ten volle gediend en behartigd wordt, behoeft geen betoog.

Als wij de drie verschillende daarboven uiteengezette gevallen in verband brengen met het bepaalde bij het bovenaangehaald rondschriften van 5 Juli 1932 No. Dec. 10a/11/3, en daarbij het algemeen gangbare beginsel van loon naar praestatie huldigen, dan zou de in het meergezegd rondschriften aangegeven kostenverdeling slechts te billijken en verdedigbaar zijn, indien zij toegepast wordt t. a. v. regentschappen, welke tot de bovengenoemde derde groep behooren. Zelfs in dat geval krijgen de werkgevers, zooals we zoeven reeds gezien hebben, geen prima waar voor hun uitgegeven geld.

Conclusies.

Uit het bovenstaande moge ik de volgende conclusies trekken.

1. De kostenverdeling, zooals in bovengenoemd rondschriften ddo. 5 Juli 1932 No. 10a/11/3 aangegeven, zonder meer toegepast, zal slechts het billijkheidsgevoel van enkele regentschappen bevredigen.

2. Wil een kostenverdeling t. b. v. de indienststelling van regentschapssecretarissen tot aller tevredenheid te aanvaarden zijn, dan behoort zij gebaseerd te zijn op het stelsel van loon naar praestatie.

3. Zulk een bevredigende kostenverdeling zal derhalve voor elk regentschap afzonderlijk vastgesteld maeten worden, en wel zóó, dat de door het Land en door het regentschap te dragen kosten evenredig moeten zijn met de werkzaamheden, welke de secretaris voor het Land en t. b. v. het autonome regentschap heeft verricht. De thans reeds afgekondigde regeling moet dus in den geest van het hier vermelde herzien worden.

4. Is zulk een regeling practisch onmogelijk of althans heel moeilijk te maken, zoo ware dan een regeling in het leven te roepen, waardoor de mogelijkheid wordt geschapen, dat autonome regentschappen, indien zij den wensch daartoe hebben te kennen gegeven, geen gebruik behoeven te maken van de diensten van den secretaris-landsdienaar. Als gevolg hiervan zullen die regentschappen dan ontheven worden van de verplichting tot bijdrage in de kosten der indienststelling van een secretaris-landsdienaar.

5. De regentschappen worden dan in de gelegenheid gesteld om een secretaris-regentschapsdienaar te benoemen, geheel volgens hunne eigen keuze. Hieraan zijn dan de volgende voordeelen verbonden:

a. Zoo komt dan de autonomie van het regentschap beter tot haar recht, in welk geval het regentschap immers de volle vrijheid wordt gelaten in de keuze van zijn secretaris.

b. Met toepassing van het beginsel van loon naar prestatie, kan worden verwacht, dat het regentschap over een meer toegewijd secretaris zal kunnen beschikken dan thans het geval is. Zoo'n secretaris-regentschapsambtenaar zal dan zijn volle krachten aan zijn werk geheel t. b. v. het regentschap kunnen geven. Door het feit, dat zoo'n raadssecretaris in de ware beteekenis van het woord niet aan overplaatsingen onderhevig is, kan hij zich zoo inwerken, dat hij tenslotte zijn werk in al zijn omvang geheel kent, de stof geheel beheerscht en zooveel routine opdoet, dat dat alles geheel ten voordeele en in het belang van het regentschap is. Desgewenscht kan zoo'n secretaris bij wijze van spreken voor zijn geheele leven een en hetzelfde regentschap dienen en diens belangen behartigen.

c. Tegen een wijziging van de thans geldende regeling in bovenbedoelden geest, bestaan m. i. geen principiële bezwaren. Hiertoe behoort de R. O. slechts een kleine aanvulling te ondergaan, bijvoorbeeld door aan het slot van lid 1 van artikel 33 toe te voegen deze zinsnede: „die een lands- of een regentschapsdienaar kan zijn.”

De benoeming van een eigen secretaris door het regentschap verdient des te meer aanbeveling, als men voor oogen houdt, dat aan het instituut van secretaris-Landsdienaar de volgende nadeelen zijn verbonden:

1. Door de geringe animo,* welke voor het ambt van regentschapssecretaris bestaat, zijn niet minder dan 90⁰/₀ van de thans fungeerende secretarissen slechts tijdelijke krachten. Immers bedoelde ambtenaren zijn slechts belast met de waarneming van het ambt van secretaris en zijn dus geen ambtenaren in definitieven kantoordienst. Het gevolg hiervan is, dat zij zeer onderhevig zijn aan overplaatsingen, c. q. naar den actieven bestuursdienst.

2. Het verder gevolg van het bovenstaande is voorts, dat de fungeerende secretarissen in den regel steeds nieuwelingen-in-bureaudienst zijn, gerecruteerd uit het corps ongeschikte districtshoofden of uit pas bevorderde assistent-Wedana's. De meeste van hen zijn op het gebied van het omvangrijk en gecompliceerd secretariewerk zool niet een „puur groentje, maar dan toch een onervaren bureaukracht, die zich nog moet inwerken en het klappen van de bureauezweep nog moet leeren kennen.

3. Is de zaak zoo ver, dat de secretaris zich heeft ingewerkt, zoodat hij de werkzaamheden naar behooren kan laten marcheerden, dan is de tijd aangebroken, dat hij zijn overgang naar den actieven bestuursdienst wenscht, want anders wordt hij te lang daaraan onttrokken, hetgeen anders niet in het belang van zijn verdere carrière zou zijn.

Oosthoek, Januari 1933. Een Regentschapssecretaris.

Regentschapssecretarissen.

Met belangstelling heb ik het artikel onder bovenstaanden titel van den heer Van der Peyl, voorkomende in *Locale Belangen* van 16 November 1932 gevolgd.

Hoewel uit billijkheidsoogpunt er wat voor te zeggen valt dat de regentschapsraden de helft van het salaris van den „geleenden” secretaris moeten betalen, komt deze uitgave in deze tijden van depressie voor de meeste raden toch zeer ongelegen vooral voor de kleine regentschappen, omdat het bedrag zwaar drukt op het budget. Want hoe het ook zij, door deze dubbele functie van bestuurs- en raadssecretaris heeft de Raad theoretisch maar een „halve secretaris.”

Maar hoe gaat het in de praktijk?

Ongeveer een jaar geleden had men in Oost-Java op 15 regentskantoren één regentschapssecretaris 1e kl., één adjunct-regentschapssecretaris, één mantri kaboepten en op 17 regentskantoren één regentschapssecretaris 2e kl. en één mantri kaboepten.

Ten aanzien van die kantoren, aan het hoofd waarvan een regentschapssecretaris 1e kl. staat, kan de bezetting zijn met:

1. goed en goedbetaald personeel en
2. slechts middelmatige krachten.

Ik ga hierbij uit van het standpunt dat de doorsnee (adjunct)-regentschapssecretaris capabel is zoowel voor het bestuurs- als voor het raadswerk.

In het eerste geval is voor zoover mij bekend, in de meeste gevallen de regentschapssecretaris 1e kl. méér voor den raad en in mindere mate voor het bestuur, terwijl de adjunct uitsluitend belast is met bestuurswerk. In enkele regentschappen, ik meen o. a. indertijd op Kediri, had men het omgekeerde, n. l. dat de regentschapssecretaris 1e kl., aan het hoofd kwam te staan van het bestuurskantoor terwijl de adjunct belast was met de leiding van het raads-kantoor, doch naar ik van terzijde vernam, moest dit niet de goedkeuring hebben gehad van hoogerhand.

Woordelijk laat artikel 33 van de R. O. zulks inderdaad niet toe, doch ik vraag mij af of onder „regentschapssecretaris” ook niet mede begrepen is de adjunct-regentschapssecretaris. Voor de betrokken zelf is het van belang dat de rollen periodiek worden verwisseld.

In het tweede geval is de splitsing in de meeste gevallen bijna volkomen. d. w. z. dat de regentschapssecretaris 1e kl. zich bijna uitsluitend bemoeit met raads- en de adjunct uitsluitend met bestuursaangelegenheden, want waar de de secretaris 50⁰/₀ van het raadswerk geheel zal hebben te corrigeren alvorens zijn paraaf of handteekening te stellen, daar ontbreekt hem ten eenenmale den tijd om zich met het bestuurswerk in te laten. Bovendien komen er nog andere factoren bij: alle prae-adviezen moeten in het Nederlandsch en in het Maleisch worden opgemaakt, ontwerpen van verordeningen en begrotingen bovendien ook nog in de landstaal of landstalen. Dat is practisch gezegd werk voor den secretaris, en dit werk vergt veel tijd van hem. Men mag nog zoo geroutineerd zijn in het ver-

talen, goed en vooreen ieder begrijpelijk vertalen, is niet een ieder gegeven, vooral waar het verordeningen betreft.

In regentschappen, waar de secretaris zich geheel kan verlaten op het personeel van den raad, is het geen al te groot bezwaar dat hij het zonder adjunct moet stellen. Het bestuurskantoor kan hij, eenige uitzonderingen daargelaten, niet geheel overlaten aan den mantri kaboeputen; deze, bijna allen nog zeer jonge ambtenaren met 2 - 6 dienstjaren, hebben in den regel nog te weinig ervaring om als hoofd van een regentschapskantoor op te treden.

Indien de raad niet beschikt over ervaren personeel, dan moet de secretaris zijn halve kracht geven aan den raad en zijn halve kracht aan het bestuur. Dat dit niet bevordelijk is voor den goeden gang van zaken, zal ieder moeten toegeven.

Bij het bezuinigen wordt n.h.m.v. weinig of geen rekening gehouden met de personeelsbezetting op raadskantoor. Bij de vaststelling van de personeelsformatie, hebben vele regentschappen er reeds op gerekend dat aan het hoofd van het bestuurskantoor de adjunct-regentschapssecretaris komt, zoodat de secretaris meer aandacht kan wijden aan het raadswerk waardoor men met minder menschen kan volstaan. Door het afvloeien van de adjuncten zullen deze regentschappen allicht moeten overgaan tot personeelsuitbreiding. In dit geval zal de raad thans behalve de helft van het salaris van den voor den raad minder presteerenden secretaris, ook meer voor het ondergeschikte personeel hebben te betalen. Kleinere regentschappen zullen het wellicht zonder extra personeel kunnen stellen, de grootere allicht niet.

Ik laat hier geheel buiten beschouwing de kantoren, aan wier hoofd een regentschapssecretaris 2e kl. staat, omdat daar geen bezuiniging plaats vindt, althans niet in die mate, dat zoowel het bestuurs- als het raadskantoor daarvan den tegenslag ondervindt.

Laten wij thans terugkomen op de positie van den regentschapssecretaris.

Deze functionaris is landsdienaar, al wordt zijn salaris ook voor de helft door den raad betaald. Hij is bureauambtenaar, al heeft hij zich niet opgegeven voor den bureaudienst. De animo om bij den bureaudienst te komen is, althans voor de A-24 menschen niet zeer groot, lang niet voldoende om alle plaatsen te bezetten. De meesten onder hen behooren dan ook tot het actieve corps. Als gevolg van het onvervuld laten van vele adjunct-regentschapssecretarisplaatsen zal die animo eerder af- dan toenemen.

Waarom is deze weinige animo toe te schrijven?

In de eerste plaats moet men in aanmerking nemen dat slechts gediplomeerde ambtenaren mantri kaboeputen, adjunct-regentschapssecretaris, regentschapssecretaris 2e en 1e kl. kunnen worden. Zij bereiken een maximum salaris van f 525.— Ongediplomeerde ambtenaren kunnen het brengen tot Wedono en Patih bij den actieven dienst met respectievelijk f 525.— en f 675.— maximum salaris, de gediplomeerde ambtenaren hebben bovendien de kans om regent te worden. Deze kans hebben de bureaumenschen

niet. Men acht het niet billijk dat de regentschapssecretarissen niet een hooger maximum salaris kunnen bereiken dan een wedono.

De regentschapssecretarissen 2e kl. en de adjunct-regentschapssecretarissen worden bezoldigd gelijk een assistent-wedono en krijgen dus een maximum salaris van f 350.— De regentschapssecretarissen 2e kl. krijgen bovendien na 3 jaar het maximum salaris te hebben genoten nog een extra verhooging van f 75.— zoodat hun salaris na 17 dienstjaren f 425.— bedraagt. Normaal is men na 17 dienstjaren reeds regentschapssecretaris 1e kl.; is men het na 17 jaren nog niet, dan kan men veilig aannemen dat er iets niet in orde is of is geweest; desondanks krijgt hij f 75.— extra, terwijl de regentschapssecretaris 1e kl. die op tijd zijn maximum haalt, met dit maximum tevreden moet zijn. Waarom krijgen ook deze functionarissen niet een extra verhooging van bijvoorbeeld f 100.— of waarom kunnen zij niet overgaan naar kolom IV?

Indertijd heeft de regent van Grisee het voorstel gedaan om meen ik, op de vier grootste regentschappen z.g. hoofd-regentschapssecretarissen te plaatsen, wier bezoldiging gelijk zal zijn aan die van een patih. Eventueel komen daartoe uiteraard in aanmerking de geschiksten, de oudsten dan wel de geschiksten onder de oudsten of de oudsten onder de geschiksten in aanmerking. Hieraan zal echter het bezwaar zijn verbonden dat de jongeren practisch geen gelegenheid hebben om hoofdregentschapssecretaris te worden.

Ik voor mij voel daarom meer voor om een extra verhooging toe te kennen of na verloop van tijd (bijvoorbeeld 20 jaar) overgang naar kolom IV. Dan weet men tenminste vooruit wat men kan bereiken.

Gelijk boven vermeld, is de regentschapssecretaris, al dan niet definitief bureauambtenaar, vóór alles bestuurs- of beter gezegd Gouvernementsambtenaar. Als zoodanig zal hij „geneigd” zijn om meer te doen voor het bestuur dan voor den raad, want werkt hij uitsluitend voor den raad, dan houdt hij zijn bestuurskennis niet op peil, tot nadeel van hem zelf. Ik ben het dan ook met den heer Van der Peyl volkomen eens dat de regentschappen behoefte hebben aan een secretaris, die er geheel en al voor den raad is. Zoolang echter artikel 33 van de R. O. nog niet de gelegenheid opent om een eigen secretaris aan te stellen, zoolang zal deze toestand bij den raad bestendigd blijven. Tot dusverre heb ik nog besproken de belangen van den persoon van den secretaris. Thans bespreek ik de belangen van den raad.

Het is voor den raad een eerste eisch dat hij beschikt over een secretaris, die uitsluitend het raadswerk heeft te verzorgen en niet aan overplaatsing onderhevig is. Hij moet de rechterhand van den regent en de vraagbaak voor allen zijn en blijven. Als zoodanig ligt het voor de hand dat de secretaris benoemd en bezoldigd dient te worden door den raad. In hoeverre het bestuurskantoor een eigen volwaardigen secretaris noodig heeft, laat ik hier buiten beschouwing, thans heb ik het uitsluitend over den secretaris van den raad. Ik kan mij echter niet indenken dat de

twee kantoren niet te zwaar zijn voor één secretaris, evenmin zie ik veel heil om den raadssecretaris bestuurswerk op te dragen, daarop is in verreweg de meeste gevallen het personeel kwalitatief en kwantitatief niet berekend.

Geheel anders is het bij de provincie.

De provinciale secretarie beschikt over een uitgebreid en uitgelezen staf van menschen met experts op elk gebied, het gouverneurs(bestuurs) kantoor idem; niet alzo is dit het geval bij de regentschappen. De regentschapssecretaris moet in den regel zelf uitwerken, zelf lezen, zelf rekenen, zelf zien, zelf het initiatief nemen.

Ik blijf dan ook bij mijn meening dat er onder de gegeven omstandigheden het voor den raad nog wel het beste zal zijn om een eigen secretaris te hebben. Zoolang dit nog niet het geval is, late men hem kalm op zijn plaats blijven, tenzij hij zelf aanleiding tot overplaatsing geeft. Overplaatsing is in normale gevallen noodig noch gewenscht, zoowel voor den secretaris als voor den regent of den raad. Neem hem alleen weg om promotie te maken of om een plaats in te nemen bij den actieven dienst, eventueel ook op eigen verzoek.

Oosthoek, December '32. Een Regentschapssecretaris.

UIT DEN VOLKSRAAD.

Nader aanvulling Regentschapsordonnantie.

Aan den Volksraad is aangeboden het ontwerp eener ordonnantie tot nadere aanvulling den Regentschapsordonnantie (onderwerp 136) waarbij worde voorgesteld art. 33 aan te vullen met een bepaling om de regentschappen in de kosten verbonden aan de indienststelling van regentschapssecretarissen te doen bijdragen.

De toelichtende memorie luidt als volgt:

Bij onderdeel 4. 4. 2 van post 4. 4., Hoofdstuk IV van de IVde afdeeling van de begroting van 1933 is rekening gehouden met het voornemen om de kosten van indienststelling der regentschapssecretarissen voor de helft ten laste van de betrokken regentschappen te brengen. Tot dusver werden deze functionarissen ten volle door het Land bezoldigd, doch waar deze ambtenaren krachtens artikel 33 der Regentschapsordonnantie ook optreden als secretaris van den regentschapsraad en deswege werkzaamheden verrichten ten behoeve van de autonome gemeenschap, komt het billijk voor, de hierbedoelde kosten voor een deel door genoemde lichamen te doen dragen.

Hoewel het deel der werkzaamheden van den regentschapssecretaris, dat ten behoeve van de autonome gemeenschappen wordt gepresteerd, niet in alle regentschappen gelijk is, is het om voor de hand liggende redenen ondoenlijk om in verband hiermede differentiatie aan te brengen in de mate, waarin elk regentschap zal hebben bij te dragen in de hoogerbedoelde kosten.

Het is dan ook aangewezen, dat een vast deel van de bezoldiging der regentschapssecretarissen — voorzoover deze in vasten Landsdienst zijn — vermeerderd met een bepaald percentage van de bezoldiging voor kosten van verloven,

wachtgelden en pensioen, op het regentschap wordt afgewenteld, waarbij de billijkste oplossing naar het oordeel van de Regeering is, dit gedeelte vast te stellen op de helft dier kosten.

Het ligt in de bedoeling het evenbedoelde percentage naar analogie van de regeling, vastgesteld bij besluit van 24 Juni 1930 No. 38 (Bijblad No. 12345) te bepalen op 13.

Aangezien de regentschapsbesturen tijdig in kennis zijn gesteld met het voornemen den onderwerpeliiken maatregel te treffen, bestaat geen bezwaar aan de ordonnantie terugwerkende kracht te verleen tot 1 Januari 1933.

Overdrachts-Commissie

(ond. 117-afd. IV-stuk 4).

In M. v. A. vinden wij het onderstaande vermeld:

Het is der Regeering aangenaam te vernemen, dat eenige leden hun instemming met de instelling der Overdrachtscommissie hebben betuigd.

Ten aanzien van de door andere leden gestelde vraag waarom deze instelling noodzakelijk wordt geacht en welke verwachtingen de Regeering van deze commissie heeft, nadat het kantoor voor de Bestuurshervorming de aan gelegenheid reeds onder de oogen heeft gezien en voorstellen heeft gedaan, moge het volgende worden medegedeeld.

Het kantoor voor de Bestuurshervorming heeft tot taak de wetelijke voorbereiding van de doorvoering van de bestuurshervorming, waaronder mede te begrijpen de voorbereiding van de met de bestuurshervorming beoogde overdracht van bevoegdheden op de nieuwe gemeenschapsbesturen. Zooals echter reeds door den Regeeringsgemachtigde voor de Bestuurshervorming in de vergadering van den Volksraad van 14 Augustus 1929 (Handelingen blz. 969) werd verklaard, doet dit laatse geenszins te kort aan de taak van de verschillende bij de overdracht van overheidszorg betrokken departementen en van de voor bijzondere onderdeelen der bestuurshervorming ingestelde commissies om in dezelfde richting stimuleerend werkzaam te zijn.

Het kantoor voor de Bestuurshervorming heeft, naast verschillende andere organen, inderdaad reeds verschillende voorstellen met betrekking tot de overdracht van bevoegdheden ingediend, doch het zou onjuist zijn te meenen, dat hiermede deze aangelegenheid ten volle onder de oogen zou zijn gezien, zooals de hier aan het woord zijnde leden blijkbaar meenen. Het is der Regeering juister voorgekomen, het vraagstuk der taakoverdracht, ten einde tot een doelmatiger verdeling der Overheidstaak tusschen de Centrale en de lagere Overheidsorganen te geraken, in zijn geheel toe te vertrouwen aan een kleine, competente commissie in den zin van een werk-comité.

Daartoe is de Overdrachtscommissie ingesteld, die tot taak heeft binnen zoo kort mogelijken tijd haar voorstellen in te dienen en wier samenstelling, naar de Regeering met andere leden vertrouwt, de waarborgen biedt voor een vruchtbare behandeling en voorbereiding der hier-

bedoelde zeer ingewikkelde materie. Het is dan ook om deze reden dat de Regeering, ten einde een voortvarende werkwijze mogelijk te maken, de commissie de beschikking heeft gegeven over een eigen secretaris, welke maatregel naar Haar oordeel door het groote belang in deze aangelegenheid alleszins wordt gerechtvaardigd.

Tegenover de voorgestelde verhooging der fondsen staat geen gelijke vermindering van de uitgaven van Afdeling I, aangezien bij het vertrek van betrokkene de personeelsbezitting van de Algerreene Secretarie reeds ingekrompen was tot de voor 1933 geëischte bezetting, gebaseerd op een crediet dat f 61.000 lager is dan voor 1932. Voor verdergaande inkrimping ontbreekt voorschijds de zekerheid, dat het bureau zijn functie behoorlijk zal kunnen vervullen.

ADMINISTRATIEVE JURISPRUDENTIE.

25. B. G. S. 2 Februari 1933 Nr. 373/A.

Het opnemen van een bepaling in een locale verordening, dat niet-leden van een stadsgemeente- of regentschapsraad kunnen worden uitgenoodigd een raadsvergadering bij te wonen tot het geven van mondelinge inlichtingen, is geoorloofd.

Naar aanleiding van een daaromtrent gestelde vraag deelde de Regeering bij hooger aangehaald schrijven mede, dat naar Haar oordeel geen wettelijke bepaling den stadsgemeenteraad of regentschapsraad verbiedt personen uit te noodigen in zijn vergadering tot het geven van inlichtingen te verschijnen, waarbij het uiteraard aan het beleid van den voorzitter is over te laten, dat dit geven van inlichtingen nimmer ontaardt in het deelnemen aan de beraadslagingen.

Aanteekening:

In artikel 34 der Locale-raden ordonnantie is uitdrukkelijk bepaald, dat de raad niet-leden kan uitnoodigen een vergadering bij te wonen tot het geven van mondelinge inlichtingen en dat de voorzitter gelijke bevoegdheid heeft ten aanzien van personen, die zich in 's raads ressort bevinden. In de Provincie-, Regentschaps- en de Stadsgemeenteordonnantie komt een dergelijke bepaling niet voor, zoodat men a contrario argumenteerend, deze bevoegdheid met betrekking tot den provincialen regentschaps- en stadsgemeenteraad zou kunnen ontkennen.

Het argument a contrario is hier echter weinig overtuigend, aangezien artikel 34 der Locale-raden ordonnantie zijn ontstaan dankt aan de eigenaardige bevoegdheden, die bij de invoering van de decentralisatie aan de locale raden werden toegekend. Oorspronkelijk had men in de L. R. O. de bepaling willen opnemen, dat landsdienaren verplicht zijn desverlangd inlichtingen te geven. Dit voorschrift is ten slotte niet in de L. R. O. opgenomen mede met het oog op het voorkomende in artikel 111 dier ordonnantie, waarin aan de landsdienaren de plicht wordt opgelegd, om voorzoover de aard van hun ambt en de omvang der daaraan verbonden werkzaamheden

zulks toelaten, de voorlichting te geven, welke hun door of vanwege de raden gevraagd moet worden. Artikel 34 is slechts een zwakke naklank van de oorspronkelijk voorgenomen bepaling.

Voor het Regeeringsstandpunt pleiten overigens de artikelen 43, leden 5 en 6 P. O., 39 leden 5 en 6 Rg. O., en 51 leden 5 en 6 S. G. O., welke de mogelijke aanwezigheid van anderen dan raadsleden, zelfs in een besloten vergadering, veronderstellen.

26. B. G. S. 7 Februari 1933 Nr. 414/A.

Intrekking eener vergunning verleend op den voet van de Hinderordonnantie na grenswijziging van het gebied der gemeenschap, waarin de inrichting vóór de grenswijziging lag en opnieuw verleenen van een vergunning door het dagelijksch bestuur van de gemeenschap, binnen welk gebied de inrichting na grenswijziging komt te liggen.

Bij het besluit van het college van B. en W. van Soerabaja van 23 April 1932 werd een bij besluit van hetzelfde college van 21 October 1927 op den voet van de Hinderordonnantie verleende vergunning tot het houden van een varkenskraal ingetrokken, op grond van het feit, dat door de jongste grenswijziging die varkenskraal buiten het ressort van de stadsgemeente Soerabaja was komen te liggen.

Het college van B. en W. was van meening, dat het in de bedoeling van den wetgever ligt om zoowel het verleenen der vergunning als de daaruit voortvloeiende verplichting tot uitoefening van controle op het bedrijf op te dragen aan het dagelijksch bestuur van het ressort waarin het bedrijf gevestigd is. B. en W. waren mitsdien van oordeel, dat het college van Gecommitteerden van het regentschap Soerabaja, waarin de varkenskraal na de grenswijziging was komen te liggen, opnieuw een vergunning had te verleenen, zoodat dan dat college eventueel nieuwe voorwaarden zou kunnen opleggen, de naleving van de verschillende voorschriften zou moeten controleeren en de vergunning zou dienen in te trekken in voorkomende gevallen van overtreding e. a.

Bedoeld intrekkingbesluit werd door het college van gedeputeerden van de provincie Oost-Java ter vernietiging voorgedragen, aangezien de intrekking eener vergunning op den voet van de Hinderordonnantie slechts kan geschieden in de in de artikelen 8 lid 3 en 12 lid 1 genoemde gevallen, waaronder het geval van grenswijziging niet voorkomt, terwijl voorts uit artikel 1 der Hinderordonnantie blijkt, dat slechts voor de oprichting van bepaalde inrichtingen het vereischte eener vergunning is gesteld, zoodat het niet mogelijk is voor een inrichting, welke reeds krachtens wettige vergunning is opgericht, nog eens een vergunning te verleenen. Gedeputeerden waren van oordeel, dat die intrekking der vergunning door het college van B. en W. van de stadsgemeente Soerabaja en het verleenen eener nieuwe vergunning door het college van gecommitteerden van het regentschap Soerabaja niet noodig was, en dat in de bepalingen van artikel 8 lid 3, artikel 11 lid 1 en artikel 12 lid 1, waarin sprake is van „de

gezaghebbende, die de vergunning verleend heeft" (dat is in het onderwerpelijke geval het college van B. en W. van Soerabaja) die woorden moeten worden gelezen, alsof er stond: „de gezaghebbende, die op het oogenblik, dat de aangehaalde artikelen toepassing moeten vinden, tot het verlenen van de vergunning bevoegd zou zijn" (d. i. in het onderhavige geval het college van gecommiteerden van het regentschap Soerabaja).

De Regeering wees het verzoek om vernietiging af op de volgende gronden:

De moeilijkheid wordt, aldus de Regeering, veroorzaakt doordat in de gevolgen van een grenswijziging de Hinderordonnantie niet voorziet. Daarom kan ook een letterlijke toepassing van haar bepalingen, hoe formeel juist deze ook zou zijn, in dit geval niet tot practisch aanvaardbare consequenties leiden. De door het college van B. en W. van Soerabaja gegeven oplossing is wettelijk niet geheel zonder bezwaar, omdat onder de gevallen waarin de Hinderordonnantie intrekking van een verleende vergunning toestaat (artikel 8 lid 3 en artikel 12 lid 1) het geval van grenswijziging niet voorkomt.

De door het college van Gedeputeerden aanbevolen oplossing achtte de Regeering uit wettelijk oogpunt echter evenmin zonder bedenking en van legaal standpunt uit niet te verkiezen boven die van B. en W. van Soerabaja, weshalve zij het practischer oordeelde in die intrekking te berusten.

Voorts meende de Regeering de vraag, of een nieuwe vergunning door het college van Gecommiteerden van het regentschap Soerabaja diende te worden verleend, bevestigend te moeten beantwoorden.

27. Besluit 8 Februari 1933 No. 1.

Vernietiging wegens strijd met het algemeen belang van een besluit van den stadsgemeenteraad van Bandoeng, houdende inwilliging van een verzoek om restitutie van betaalde gelden voor het gebruik van water, op grond van lekkages in de perceelleiding.

Door het bestuur van de Schoolvereeniging van het I. E. V. te Bandoeng werd aan den stadsgemeenteraad van Bandoeng het verzoek gericht om restitutie van een bedrag van f 39,80, uitmakende het restant van door rekwestrante teveel betaalde gelden voor het gebruik van water uit de gemeentelijke waterleiding over de maanden Juli en Augustus 1932. Dit verzoek was gegrond op het feit, dat in genoemde maanden door ondergrondse lekkages in de perceelleiding der Kweekschool aan de Papandajanweg belangrijke hoeveelheden water waren weggevoerd en niettemin de waterrekening was gebaseerd op de door den watermeter als „afgetapt" aangegeven hoeveelheid water. Bij besluit van den stadsgemeenteraad van Bandoeng van 9 November 1932 Nr. 9915/32 werd hoogeromschreven verzoek ingewilligd.

Het college deed daarbij als overweging gelden, dat door ondergrondse lekkages in de perceelleiding ongebruikt weggevoerd water niet kan worden beschouwd als

afgetapt water in den zin van artikel 12 lid 4 der verordening op de waerverstreking uit de gemeentelijke waterleiding te Bandoeng, en dat derhalve de door den watermeter aangegeven hoeveelheid water in een dergelijk geval voor de aangeslotene niet bindend zou zijn.

Bedoeld besluit van den stadsgemeenteraad werd bij het Regeerings besluit van 8 Februari 1933 No. 1 vernietigd op grond van de volgende overwegingen:

„dat de door meergenoemd college aan evengehaald artikel gegeven interpretatie niet juist is;

dat immers krachtens meerbedoelde bepaling het door den watermeter **als afgetapt aangegeven** en op de kwitantie, bedoeld in artikel 20, vermelde aantal kubieke meters bindend is voor de aangeslotene, tenzij deze binnen 8 dagen na de aanbieding schriftelijke aan den Directeur van de Waterleiding zijn vermoeden mededeelt, dat de watermeter defect is of dit gedurende een termijn, verlopen tusschen de vorige en de nieuwe opname geweest is;

dat een mededeelingen, als hoogerbedoeld door rekwestrante niet is gedaan, en van een defect van den watermeter ook niet is gebleken;

Dat uit de bewoordingen van artikel 12 lid 4, van de verordening op de waerverstreking en in het bijzonder uit de woorden: „als afgetapt aangegeven water" duidelijk blijkt, dat, behoudens het in die bepaling bedoelde uitzonderingsgeval, hetwelk, hier niet aanwezig is, betaling verschuldigd is voor het water, dat den watermeter heeft gepasseerd en door dien meter is geregistreerd, zonder dat verder de vraag of, en op welke wijze, dat water benut is, op dien betalingsplicht van eenigen invloed is; dat het besluit van den stadsgemeenteraad van Bandoeng derhalve genomen is in strijd met artikel 12, lid 4, der verordening op de waerverstreking;

dat hierdoor mede het algemeen belang wordt geschaad;

dat de stadsgemeenteraad toch bij zijn vakerbedoeld besluit een principieele uitspraak heeft gegeven nopens de toepassing van artikel 12, lid 4 der verordening op de waerverstreking, zulks in strijd met de bewoordingen dier bepaling;

dat de bij die beslissing aan de verordening gegeven toepassing inbreuk maakt op een daarin vastgelegde regeling voor het risico van lekkages in de perceelleidingen en dat een deugdelijke controle op het teloorgaan van water, nadat dit door den watermeter is gepasseerd, onmogelijk is;

dat hierdoor het financieel belang van de consequenties daarvan door den stadsgemeenteraad vooraf behoorlijk zijn overwogen;

dat het besluit van den stadsgemeenteraad mitsdien behoort te worden vernietigd als in strijd met het algemeen belang.

Aanteekening.

Aannemende dat het besluit van den raad in strijd was met een verordening van hetzelfde college, is het een belangrijke vraag, of een dergelijk besluit voor vernietiging vatbaar is.

Vernietiging kan krachtens artikel 144 der S. G. O. worden uitgesproken wegens strijd met een algemeene of provinciale verordening, dan wel wegens strijd met het algemeen belang. Van een vernietiging op eerstvermelde grond kon in het onderhavige geval geen sprake zijn, zoodat uitsluitend de vraag onder oogen diende te worden gezien, of een besluit dat genomen is in strijd met een verordening van hetzelfde college, vernietigd kan worden wegens strijd met het algemeen belang.

Hieromtrent bestaan Regeeringsbeslissingen in verschillenden zin.

Bij het besluit van 6 April 1926 No. 17 (Javasche Courant van 9 April 1926 No. 28) sprak de Regeering vernietiging uit van een besluit van den gemeenteraad van Semarang op grond van de overweging, dat door het enkele feit, dat door dien raad een besluit genomen was in strijd met een verordening van datzelfde college, het algemeen belang was aangetast, en dat het besluit op dien grond derhalve diende te worden vernietigd.

Twee jaar later werd door het college van Gedeputeerden van de provincie West-Java een besluit van den stadsgemeenteraad van Meester-Cornelis, inzake de aanwijzing van een pleisterplaats van voertuigen, ter vernietiging voorgedragen. Blijkens het daaromtrent handelende schrijven van den eersten Gouvernements-Secretaris van 11 Februari 1928 Nr. 269/II bleek de Regeering bij die gelegenheid van oordeel, dat geen schorsing of vernietiging wegens strijd met het algemeen belang mogelijk is van een besluit van een raad alleen op grond van het feit, dat besluit in strijd is met een verordening van dienzelfden raad. Onafhankelijk van het feit dat het besluit genomen was in strijd met een verordening, diende volgens die Regeeringsbeslissing te worden overwogen, of het besluit in strijd was met het algemeen belang.

Het Regeeringsbesluit van 11 Januari 1932 Nr. 8, waarbij het besluit van den gemeenteraad van Palembang, houdende schorsing van den gemeente-secretaris, den heer Van Vianen, werd vernietigd, gaf weer blijk van een andere opvatting. Hierbij werd overwogen, dat genoemd raadsbesluit was genomen in strijd met een verordening tot regeling van den rechtstoestand der gemeenteambtenaren.

Aangezien daardoor de rechtstoestand dier ambtenaren zelf werd aangetast, achtte de Regeering het besluit in strijd met het algemeen belang en werd vernietiging uitgesproken.

Beschouwt men de Nederlandsche jurisprudentie van de laatste jaren inzake vernietiging wegens strijd met het algemeen belang, dan valt vooral de aandacht op het Koninklijk besluit van 25 Augustus 1928 (Nederlandsch Staatsblad No. 347). Door het college van B. en W. van Oud-Vossemeer was aan verschillende personen ontheffing verleend van de verplichting tot aansluiting aan het buizenet der drinkwaterleiding. Die ontheffingen waren verleend zonder dat de in de verordening gestelde voorwaarden tot die ontheffing aanwezig waren. Bij genoemd Koninklijk besluit werden nu de besluiten van B. en W. waarbij de ontheffingen verleend waren, vernietigd wegens

strijd met het algemeen belang, daarbij overwegende dat de ontheffingen verleend waren in strijd met de verordening, en dat door **in dat geval mede** het algemeen belang was geschaad, aangezien door het verleenen van ontheffingen buiten de lijnen door de verordening getrokken, het algemeen belang, waarvoor de waterleiding tot stand was gebracht, ernstig schade moest lijden.

De motiveering van laatstaangehaalde vernietiging door de Kroon is ongeveer van denzelfden aard ald der vernietiging inzake het geval. Van Vianen, terwijl de overwegingen inzake de Bandoengsche waterleiding kwestie zich geheel bij die van meergemeld Koninklijk besluit aansluiten.

In de drie laatstgenoemde gevallen is er sprake van strijd van een besluit met een verordening. Die strijd wordt op zichzelf niet als een voldoende grond aangemerkt om een vernietiging wegens strijd met het algemeen belang uit te spreken. **Daarnaast** wordt nagegaan, of de afwijking van de bepalingen der verordening van dien aard is dat daardoor het algemeen belang wordt aangetast. In de overwegingen van het Koninklijk besluit en in het onderhavige vernietigingsgeval komt zulks duidelijk tot uiting door de woorden: „dat hierdoor **mede** het algemeen belang wordt geschaad”. In het geval. Van Vianen werd de strijd met het algemeen belang hierin gezien, dat de ambtenarenverordening den rechtstoestand der ambtenaren regelt en een afwijking van die regeling, dien rechtstoestand en daarmee het algemeen belang schendt.

In het geval, waarin de Kroon vernietiging uitsprak, werd de strijd met het algemeen belang aldus geconstrueerd, dat de waterleidingverordening in het algemeen hygiënisch belang bepalingen heeft vastgesteld, welk belang door de verleende ontheffingen werd aangetast.

In het Bandoengsche geval tenslotte werd de strijd met het algemeen belang gezien in het feit dat de waterleidingverordening een regeling heeft getroffen voor het risico van lekkages in de perceelleiding en dat door de principieele uitspraak van den raad omtrent de interpretatie van artikel 12 lid 4 der waterleidingverordening op die vastgelegde risico-verdeeling inbreuk wordt gemaakt, waardoor het financieel belang wordt aangetast, zonder dat de consequenties daarvan door den raad vooraf behoorlijk zijn overwogen.

Dr. H. J. LEVELT,

MALEISCH GEDEELTE.

Anggaran Kaboepaten Garoet.

Dengan soerat tertanggal 10 Februari jlt. maka Boepati Garoet telah mengirimkan satoe rentjana anggaran tahoen 1933 kepada Raad Kaboepaten.

Menoeroet pasal 80 dari Ordonnantie Kaboepaten maka sebenarnja anggaran terseboet haroes ditetapkan oleh Raad tiga boelan sebelomnja tahoen anggaran itoe berdjalan, mendjadi pada hal ini paling achir boelan September 1932. Ketentoean ini tidak dapat dipenoehi ialah menoeroet keterangan²nja berhoeboeng dengan

kesoekaran jang didapatkan pada membikinnja rentjano anggaran tadi, disebabkan oleh toeroennja semoea penerimaän lantaran adanja malaise, lebih² terasnja depressie ini, oleh sebab Regentschap Garoet masoek dalam golongan regentschappen jang boeat bagian besar hidoep dari keoentoengannja sendiri; matjam regentschappen begini tidak banjak.

Boeat sementara waktöe, maka anggaran tahoen 1932, sebelöemnja anggaran tahoen 1933 berdjalan, diambil sebagai dasar boeat anggaran tahoen 1933.

Djika anggaran tahoen ini dibanding dengan anggaran tahoen 1932, maka menoeroet keterangan oemoem, didapatkan demikian.

Taksiran asal dari tahoen 1932 besarnja f 207.559. Setelah dirobah taksiran itoe ditoeroenkan sampai f 194.481 atau mengoerangkan dengan f 13.078, dibagi sebagai dibawah ini.

1. subsidie dari Pemerintah	f 35.616,-
2. penerimaän keoentoengan sendiri, jaitoe dari padjak ² , opcenten, retibuties dan keoentoengan dari peroesahaän pasar dan pemotongan, tempat pemandian, peroesahaän aer leiding d.l.l.	f 150.625,-
3. pembajaran kombali dari voorschot ²	„ 840,-
4. toendjangan ²	„ 1800,-
5. toendjangan dari pegawai ² boeat pensioenfonds	„ 1373,-
6. penerimaän jang tidak terkira	„ 400,-
7. rente simpenan wang	„ 100,-
8. sisah tahoen 1930	„ 827,-
9. wang tangoengan waterleiding	„ 2900,-
Djoemblah	f 194.481,-

Boeat tahoen 1933 djoemblah ini hanja f 177.270,- jaitoe:

1. subsidie dari Pemerintah	f 35.616,-
2. penerimaän keoentoengan sendiri, jaitoe dari padjak ² , opcenten, retributies, keoentoengan peroesahaän d.l.l.	„ 132.680,-
3. pembajaran kombali dari voorschot ²	„ 750,-
4. toendjangan ²	„ 1800,-
5. toendjangan dari pegawai ² boeat Pensioenfonds	„ 1373,-
6. penerimaän tidak terkira	„ p. m.
7. rente simpenan wang	„ p. m.
8. sisah tahoen 1931	„ 5200,-
9. wang tangoengan waterleiding	„ 900,-
Djoemblah	f 177270,-

Penerimaän sub 2 (keoentoengan² sendiri) kedapat dari f 150.625 soedah toeroen mendjadi f 132680 atau f 18000 koerang dari anggaran tahoen 1932, jang soedah diperbaiki, meskipoen taksiran² jang dimasoekkan itoe tidak dapat ditaikkan lagi.

Dibandingkan dengan taksiran tahoen 1932 jang asal, anggaran boeat tahoen ini toeroennja koerang lebih f 30.000.

Tentang anggaran keloearan maka diterangkan, bahwa

semoea post² keloearan terdapat bisa ditoeroenkan. Menoeroet poetoesan Raad pada persidangan tanggal 27 December 1932, dari gadjih pegawai² telah dipotong 17⁰/₀. Meskipoen begitoe boeat pasal 25 (memelihara djalan dan pakerdjaän² jang masoek disitoet idak bisa memasoekkan djoemblahan jang haroes disediakannja boeat itoe. Sesoedahnja menoeroenkan oepah koeli dan meliat toeroennja harga materialen, boeat memelihara djalan regentschap haroes menjediakan wang sedjoemblah f 42922, sedang dalam begrooting hanja bisa dimasoekkan f 37000.- mendjadi koerang f 6000. Kekoerangan ini akan ditambah dari penerimaän opcenten dari padjak penghasilan dan roemah tangga, jang oleh Raad ditaikkan dari 6 sampai 10⁰/₀, kalau verordeningnja tentang hal ini disahkan oleh Pemerintah.

Anggaran keloearan ditaksir f 177270. Di antara lain² maka disediakan boeat afdeeling I, pemerintah Kaboepaten f 19207 (taoen 1932 f 16338), kenaikan mana disebabkan oleh karena gadjih secretaris boeat separo haroes dipikoel oleh Kaboepaten; boeat afdeeling II, pakerdjaän oemoem jang tidak masoek dalam afdeeling² lainnja f 64.688 (taoen 1932 f 81.193); boeat afdeeling III, pendjaga kebersihan f 6115 (taoen 1932 f 6200); boeat afdeeling IV, pendjaga kebakaran f 759 (taoen 1932 f 789); boeat afdeeling V, penerangan djalan f 7245 (taoen 1932 f 8050), oleh karena mendapat potongan 10⁰/₀ dari G. E. B. E. O.; boeat afdeeling VI, koeboeran oemoem f 1444 (taoen 1932 f 1862); boeat afdeeling VII, oeroesan adegan (rooiwezen) f 4098 (taoen 1932 f 4350); boeat afdeeling VIII, peroesahaän pasar f 14527 (taoen 1932 f 16134); boeat afdeeling IX, tempat pedjagalan, f 720 (taoen 1932 f 820); boeat afdeeling X, memriksa binatang dan daging f 1494 (taoen 1932 f 1620); boeat afdeeling XI, subsidie² f 105 (taoen 1932 f 125), oleh karena subsidie oentoek commissie adatrecht di Nederland dan subsidie pada Blindeninstituut masing² dikoerangi f 10; boeat afdeeling XII ongkos boeat memoengoet roepa² padjak f 1395 (taoen 1932 f 1920); boeat afdeeling XIII, pesangrahan f 833 (taoen 1932 f 1093); boeat afdeeling XIV, daja oepaja boeat memadjoekan kesehatan f 2789 (taoen 1932 f 6222); boeat afdeeling XV, daja oepaja boeat memadjoekan penghidoepan rajat f 225 (taoen 1932 f 600); boeat afdeeling XVI, daja oepaja boeat memadjoekan kedatangan touristen f 625 (taoen 1932 f 300); boeat afdeeling XVII, waterleiding f 7700 (taoen 1932 f 8548); boeat afdeeling XVIII, pembajaran hoetang f 33.546 (taoen 1932 f 34523), ialah rente dan tjitjilan oetang dari marhoem Gew. Raad Priangan, boeat afdeeling IX, pembajaran leeningen f 3980 (taoen 1932 f 4090) ialah oentoek rente dan tjitjilan pindjaman pada Inl. Pensioenfonds, pindjeman² mana dahoeloe dipergoenakan oentoek memperbaiki tempat pemandian Tjipanas (f 7500) dan (f 30.000) oentoek memboeat gedong raad; boeat afdeeling XX, pensioen f 4204 (taoen 1932 f 6012); boeat afdeeling XXIII, keloearan jang tidak terdoega f 1271 (taoen 1932 f 6450) atau koerang dari 1⁰/₀ dari djoemblah keloearan.

Anggaran penerimaän ditaksir f 177270. Di antara

lain² maka onderdeel 1, sisah taoen 1931 dapat ditaksir f 5200; onderdeel 2, padjak keramaian f 2700 (taoen 1932 f 6000); onderdeel 3, padjak andjing f 500 (taoen 1932 f 400); onderdeel 4, padjak penerangan djalan p.m. (taoen 1932 f 1000) oleh karena moelai taoen 1930 padjak ini telah dihapoeskan; onderdeel 5, padjak pendjoealan minoeman keras f 1000 (taoen 1932 f 1400); onderdeel 6, padjak kendaraän f 11000 (taoen 1933 f 12000); onderdeel 7, padjak petasan f 2300 (taoen 1932 f 3500); onderdeel 8, rooiwezen f 4600 (taoen 1932 f 6000); onderdeel 9, penerimaän dari pepriksaän binatang dan daging f 1100 (taoen 1932 f 1600); onderdeel 10, penerimaän dari pedjagalan f 1800 (taoen 1932 f 3000); onderdeel 11, penerimaän dari pasar f 50.000 (taoen 1932 f 65000); onderdeel 12, penerimaän dari tempat pemandian f 5600 (taoen 1932 f 10.000); onderdeel 13, pendapatan dari pesanggrahan² f 400; onderdeel 14 dan 15, penerimaan dari peroesahan waterleiding f 26.500 (taoen 1932 f 28.400); onderdeel 16, penerimaän tempat pemandian f 900 (taoen 1932 f 1000); onderdeel 18, penerimaän dari reclame verordening f 300 (taoen 1932 f 500); onderdeel 19, penerimaän dari koeboeran f 1500; onderdeel 20, penerimaän idinan memakai djalan dan tanah lapang f 300 (taoen 1932 f 500); onderdeel 21, penerimaän dari penebangan kajoe f 50 (taoen 1932 f 300); onderdeel 22, wang leges f 450 (taoen 1932 f 750); onderdeel 25, soembangan dari desa pasar Tjibatoe dan Leuwigoong f 750; onderdeel 26, soembangan dari onderneming² boeat mengoeroes djalan p.m. (taoen 1932 f 750); onderdeel 28, pendapetan sarang boeroeng f 500; onderdeel 31, penerimaän sewa prahoe disitoe Bagendit f 780; onderdeel 32, penerimaän keuring taxi f 400 (taoen 1932 f—); onderdeel 34, (opcenten padjak penghasilan dan roemah tangga f 8000 (taoen 1932 f 9000); onderdeel 35, opcenten verpondingsbelasting f 12.000; onderdeel 37, toendjangan jang tentoe dari Pemerintah f 35.616 (taoen 1932 f 39.018).

Tambahan pada art. 21 dari Regentschaps-Ordonnantie.

Dalam oendang²nja Raad² Regentschap, jang mengatoer perihal memberi ongkos djalan dan bersinggah pada lid² dari madjelis Gecommitteerden, ada ketentoean, jang itoe ongkos djoega diberikan oentoek keperloeän lain dari pada boeat mengoendjoengi vergaderingnja madjelis tadi; jaitoe menoeroet ketentoean terseboet: Gecommitteerden djoega bisa mendapat gantinja ongkos perdjalanän oentoek kepentingan djabatannja itoe.

Doeloe²nja madjelis Gedeputeerden tidak berhalangan atas ketentoean tadi, akan tetapi srenta diteliti soenggoeh maksoednja art. 21 dari Regentschaps-Ordonnantie, maka Gedeputeerden laloe berpendapetan, bahoea pemberian ongkos pada Gecommitteerden jang sematjam itoe, tidak selajaknja, karena tidak setoedjoe dengan maksoed semes-

finja dari art. 21 tadi. Dalam ini art. soedah sengadja ditentoean dengan terang, ongkos² boeat keperloeän apa, jang boleh diberikan pada Gecommitteerden, djadi artinja boeat keperloeän² lainnja, jaitoe jang tidak terseboet dalam art. itoe, tidak boleh diberi ongkos dari kas Regentschap. Adapoen ongkos² jang terseboet dalam art. 21 jaitoe boeat djalan, bersinggah dan zittinggeld oentoek mengoendjoengi **vergaderingnja** Gecommitteerden.

Pendapatan Gedeputeerden terseboet diatas ini telah dimakloemkan pada Boepati² dengan soerat ideran. Disitoe dipertimbangkan djoega, apabila dalam Regentschapnja ada peratoeran jang berlawanan dengan maksoed art. 21 dari Ordonnantie tadi soepaja itoe peratoeran dirobah.

Pendapatan Gedeputeerden tadi oleh beberapa fihak diterima dengan protest (menjatakan tidak setoedjoenja). Ada jang menerangkan bahoea pemberian ongkos pada Gecommitteerden itoe memang diidzinkan, sebab dalam Reg. Ord. tidak ada ketentoean sebaliknja, jaitoe jang melarang akan memberi ongkos² itoe.

Akan tetapi dari pertimbangan madjelis Gedeputeerden alasan itoe tidak bisa dianggep koeat; terangnja begini:

Dalam Reg. Ord. doeloe tidak ada ketentoean tentang pemberian zittinggeld pada madjelis Gecommitteerden. Kalau menoeroet alasan jang diterangkan diatas, waktoe itoe djoega tentoe soedah boleh memberi zittinggeld pada Gecommitteerden, sebab dalam Reg. Ord. tidak ada ketentoean jang melarang hal itoe. Akan tetapi menoeroet pendapatan orang banjak ttdak boleh memberi zittinggeld itoe, sebab ketentoean dalam art. 21 dari Reg. Ord. haroes dijdalkan menoeroet boenjinja, djadi tidak boleh diberi maksoed lebih loeas dari apa jang terseboet dalam perkataan sitoe. Maksoed Wetgever poen memang begitoe djoega, tandanja datangnya ketentoean boeat memberi zittinggeld pada Gecommitteerden dengan merobah art. 21 dan 17 dari Reg. Ord., perobahan mana termoeat dalam Stbl. 1928 No. 2 dan 1929 No. 465. Menoeroet Wetgever perobahan itoe bermaksoed, soepaja bisa memberi zittinggeld pada Gecommitteerden. Djadi terang sekali sebelomnja ada perobahan itoe, Gecommitteerden tidak bisa mendapati zittinggeld, biarpoe dalam Reg. Ord. tidak ada ketentoean jang melarang hal itoe.

Sekarang djadi soedah terang, tidak boleh disangkal lagi, bahoea pada Gecommitteerden tidak boleh diberi ongkos² loinnja, ketjoeali jang terseboet dalam art. 21 dari Reg. Ord. Akan tetapi terang djoega, bahoea peratoeran sematjam itoe tidak menoeroet kehendak praktik, sebab sebagaimana diterangkan oleh beberapa Regentschap (dan memang sebetoelnja begitoe), boeat priksa² (controle) atau mendjalankan koadjibannja jang lain² sebagai Gecommitteerden, mariksa ada kalanja perloe pergi dari roemahnja. Tidak seharoesnja ia memikoel ongkos perdjalanän itoe sendiri, lebih poela sebelomnja ia mendapot toelage jang tetap, dan tidak ada lain pendapatan ketjoeali zittinggeld boeat mengoendjoengi vergadering.

Berhoeboeng dengan itoe, maka dari pendapatan Gedeputeerden haroeslah sekarang, dengan ambil alasan

keadilan, diadakan peratoeran, soepaja pada Gecommitteerden djoega bisa diberikan ongkos² seperti terseboet diatas; bisanja kedjadian jaitoe tjoekeop dengan menambah ajat pertama dari art. 21 Reg. Ord. dengan perkataan: „dan boeat pergian² oentoek kepentingan Regentschap.”

Menoeroet ajat ke 3 dari art. terseboet, maka peratoeran² itoe perloe disahkan oleh Gedepueteerden. Djadi madjelis ini bisa mendjaga, soepaja keloeanja ongkos itoe boeat pekerdjaan jang soenggoeh perloe didjalankan dengan mengeloearkan ongkos dan tidak lebih banjak dari patoetnja.

Demikianlah maksoed soerat dari madjelis Gedepueteerden dari Provinciale Raad West-Java ttg. 22 September 1932 terhadap pada Padoeka jang dipertoean Besar G.G. dengan permohonan, soepaja soedilah beliau memperboeatkan seperloenja, menoedjoe kerobahnja Ordonnantie seperti dipertimbangkan diatas tadi.

Adapoen poatoesan Pemerintah atas permohonan terseboet diatas ini, ada termoeat dalam soeratnja 1e Gouvernements Secretaris ttg. 14 Dec. 1932 No. 3349/A, jang maksoednja seperti berikoet:

Dalam art. 17 dan 21 dari Reg. Ord. (djoega art. 16 dari Stads-gemeente- Ord. dan art. 19 dari Prov. Ord.) sengadja dan dengan terang ditetapkan hak boeat mendapat ongkos djalan dan ongkos bersinggah boeat mengoendjoengi vergaderingnja raad dan commissie² dari itoe raad dan vergaderingnja madjelis Gecommitteerden. Dari pendapat Padoeka jang dipertoean Besar G. G. ketetapan hak itoe memang perloe, sebab kalau tidak begitoe adanja hak (aanspraak) itoe akan bisa tidak dianggep; sebab bolehnja mengoendjoengi vergadering itoe tidak lantaran, dari printahnja salah satoe pengewasa dari Regentschap, tapi hanja beralasan koeadjiban jang soedah ditentoean dalam wet dan beralasan kekoeasaan (hak) menoeroet wet, lantaran memegang djabatan sebagai lid dari madjelis terseboet diatas. Koeadjiban dan kekoeasaan itoe ada beralasan ketentoean² dalam Reg. Ord. Dari itoe patoetlah kalau Wetgever menganggap perloe, hak atas mendapat ongkos² itoe ditetapkan dengan terang dalam ordonnantie.

Akan tetapi berlainan sekalilah halnja terhadap pada ongkos² jang dikeloearkan oleh lid² dari Regenschapsraad dan oleh Gecommitteerden, oentoek keperloeian boeat menjoekoeperintah dari salah satoe pengewasa dari Regenschapsraad. Dari pertimbangannja Padoeka T. b. G. G. meskipoen dalam Reg. Ord. tidak ada ketentoean tentang ongkos itoe, teranglah sekali bahoea ongkos tadi haroes mendjadi pikoelannja Regentschap. Padoeka T. b. G. G. tidak menganggap betoel. bahoea kongkos² jang boleh diberikan pada raadsleden dan Gecommitteerden itoe, ialah hanja ongkos² jang terseboet dalam art. 17 dan 21 dari Reg. Ord. sadja; akan tetapi art.² itoe bermaksoed menetapkan hak boeat mendapat ongkos oentoek pekerdjaan², **jang haroes didjalankan menoeroet ketentoean dalam Ordonnantie sendiri.** Djadi pertanjaan tentang boleh atau tidak memberi

ongkos boeat mendjalankan pekerdjaan lain²nja, tidak boleh didjawab dengan ambil alasan art.² terseboet.

Lantaran dari itoe maka Regenschapsraad tidak boleh dihalang-halangi akan mengatoer hal keloeanja ongkos² tadi, melainkan haroes diperingati adanja pengawasannja jang lebih tinggi (hooger toezicht), jang bisa membatalkan segala poatoesan² dari raad. Hal pergantian ongkos pada Gecommitteerden itoe soedah begitoe terang, sehingga tidak perloe hal itoe ditetapkan lagi dalam Ordonnantie, sebab soedah semestinja Regenschapsraad ada hak boeat mengatoer hal itoe sendiri.

Begitoe djoega halnja boeat raad² Provincie. Soepaja djangan sampai ada kesalahan mengerti, maka Padoeka T. b. G. G. menerangkan, bahoea poatoesan terseboet diatas itoe, sama sekali tidak merobah pendapatan Regeering tentang hak²nja Regent atas pergantian dari kas Regentschap, terseboet dalam soeratnja Regeering ttg. 24 Juni 1931 No. 18169, (salinan dari Prov. Blad. West-Java.

Pengawasan wang Regentschap.

(Salinan)

habis.

Adapoen pendapatannja College van Gedepueteerden dari Prov. Raad di Midden-Java adalah sebagai jang berikoet.

Pada pendahoeloennja diterangkan, bahwa bekerdja bersama-sama (samenwerking) menoeroet futsal 45 dari Regenschapsordonnantie, mendjadi artinja tjara badan jang poenja hak hoekoem sendiri (privaatrechterlijke vorm) itoelah dipandang tiada baik, jalah beralasan keberatan² jang telah terdjadi di Nederland dan jang telah kedjadian pada 7 Regentschap jang toeroet pada Plaatselijke Raad di Midden-Java doeloe, jang pada tanggal 1 Januari 1930 bersama sama mendapat Administrateur pasar seorang.

Jang dikemoekakan oleh College Gedepueteerden Midden-Java tadi jalah samenwerking menoeroet alasan privaatrechtelijk seperti jang diterangkan di atas tadi.

Adapoen jang ditimbang paling baik jaitoe soepaja diberdirikan satoe vereeniging jang atau akan azasnja oemoem (seperti vereeniging di Nederland dari Gemeente²) jaitoe jang djadi lid Stads-gemeente² dan Regentschap².

Dari sebab daja oepaja jang demikian itoe sia-sia, artinja itoe vereeniging tiada bisa djadi, maka dari pada itoe sekarang boewat samentara tempo sajogialah diberdirikan sadja satoe vereeniging (atau tiga provinciale vereeniging) jang maksoednja mengadakan satoe bebadan controle dan jang boleh djadi lid hanja Stads-gemeente² dan Regentschap² jang boetoeh pada itoe badan controle. (pengawasan).

Disini diseboet Stads-gemeente², sebab telah kenja-taan beberapa Stads-gemeente jang ketjil² perloe djoega (boetoeh) memakai itoe bebadan controle sebagai Regentschap².

Selandjoetnja College van Gedepueteerden dari Prov.

Raad Midden-Java mempertanyakan apakah itoe vereeniging oentoek Java dan Madoera apakah itoe perkara akan teratoer oleh satoe-satoe Provincie sendiri².

Atoeran controle jang dibelakangan ini, jaitoe satoe Provincie satoe atoeran sendiri, itoe adalah lebih baik dari satoe atoeran controle jang diboewat oemoem (antero Java dan Madoera), karena bisa mengadakan perhoeboengan jang moedah baik antara Stadsgemeente² satoe sama lain jang sama masoek djadi anggauta, maoepoen antara controle bureau dengan Regentschap² dan Stadsgemeente², dan lagi itoe Bureau tiada soesah dari memikirkan beberapa College van Gedeputeerden jang sering² ada berlainan kehendaknja dan berlainan tjaranja mendjalankan pakerdjaan, tetapi kalau dibikin boewat satoe Provincie sadja maka Bureau controle itoe tjoema memikirkan hal-hal dalam satoe Provincie sadja.

Ongkos jang dipikoel oleh satoe-satoenja Regentschap atau Stadsgemeente jang djadi anggauta soedah tentoe akan lebih berat dari ongkos boeat algemeen bureau (jaitoe bureau boewat Java dan Madoera). Mengingat keadaan jang soekar ini waktoe inilah ada satoe hal jang djadi fikiran.

Maka dari itoe controle-bureau itoe akan dibikin soepaja jang djadi leider satoe dibantoe satoe doea inspecteurende ambtenaren, jang gampangnja saia seboet Inspecteur dan assisten² (pembantoe) dan sementara pegawai jang rendah seperti klerk² sementara.

Itoe leider jang dibantoe oleh seorang Inspecteur (kalau perloe) dan/atau assistennja haroes betempat di satoe tempat jang ada di tengah², sedang Inspecteur² dan Assisten²nja tempat kedoedoekannja tersiar diantero djadjahan Provincie jang berdekatan dengan Regentschap² dan Stadsgemeente² jang mereka haroes mendatangi.

Soerat menjoerat (djoega rapport²) selamanja haroes dikirim melaloei hoofdkantoor.

Telah dikira-kirakan tiap² tahoen diadakan inspectie jang sampoerna tiga kali.

Itoe Bureau terhadap pada ambtenaar² dan pegawai pemegang wang dari Regentschap² dan Stadsgemeente² berboeat atas namannja Dagelijksch Bestuur, jaini menoeroet fatsal 119 dari Regentschapsordonnantie dan fatsal 138 dari Stadsgemeente-ordonnantie.

Soepaja atoeran jang sebagai diterangkan di atas itoe bisa kedjalanan maka telah diatoer di dalam satoe²nja Regentschap atau Stadsgemeente akan dikerdjakan atau berdoedoek satoe controle-ambtenaar pada tempat itoe jang teroes di dalam dienstnja itoe badan² (Regentschap dan Stadsgemeente). Ini controle-ambtenaar akan diserahi memeriksa (inspectie) sehari-hari atas pasar², dan mendjalankan controle atas pengasilan² dll.

Oleh sebab controle-ambtenaar ini bisa mendjalankan pakerdjaannja didalam pimpinannja Inspecteur dari bureau ia bisa digadji jang rendah.

Lagi poela College van Gedeputeerden dari Prov. Raad Midden-Java jang membikin ini rantjana mengira, bahwa apabila controle² didjalankan menoeroet rantjana dengan betoel² oleh college van gecommiteerden maka soedah barang tentoe controle jang didjalankan oleh College van

gedeputeerden atas Regentschap² bisa dikoerangkan.

Agar soepaja rantjana ini bisa kedjadian didjalankan maka hendaklah keoentoengan jang terdapat oleh Provincie² boleh diberikan pada Regentschap² jang djadi anggauta.

Bisanja tertjapai jaitoe haroes diadakan satoe fonds dan lagi poela ambtenaar² dari Provincie jang tiada terpakai lagi hendaklah dikerdjakan pada itoe vereeniging jang akan dibangoen.

Adapoen peritoengan ongkos² jang disertakan disini itoelah dibikin tjoema kira² sadja dan wang jang akan dikeloearkan masih boleh dikoerangkan. Disini dikira-kirakan ada Regentschap dan Stadsgemeente 45 jang masoek djadi anggautanja itoe Vereeniging dan sesoedahnja di potong oeroenan dari Provincie jang menoeroet keterangan di atas haroes diberikan, maka ongkosnja tiap² tahoen ditaksir (dibegroot) ada f 76.000.— banjaknja, atau rata-rata boewat satoe satoenja anggauta tiap² tahoen f 1700.—

Peritoengan menoeroet di atas itoe boewat satoe vereeniging jang hanja oentoek Provincie Diawa - Tengah jang anggoutanja banjaknja 15 ongkosnja besarnja f 43.600.— atau rata-rata boewat satoe anggauta tiap² tahoen f 2.900.—

Di atas itoelah hal-hal jang penting menoeroet rantjanja College van Gedeputeerden dan Provinciale Raad Djawa-Tengah.

Di dalam soeratnja itoe College van Gedeputeerden pada Adviseur voor de Decentralisatie ada terseboet djoega satoe voorstel oentoek mempertimbangkan bisanja itoe rantjana lantas dibtjarakan, jaitoe:

Adviseur voor de Decentralisatie hendaklah mempeldjari voorstel² dan rantjana² semoewa dan laloe memboewat satoe pemandangan. Ini pemandangan disertai voorstelnja jang djelas hendaklah dikirim kepada semoewa College van Gecommitteerden, Dagelijksch bestuur dari Stadsgemeente ketjil² dan lain-lainnja jang ada keperluan agar soepaja dipakai boewat djadi penoendjoek pada sidang pembijtjaraan oemoem oleh wakil-wakil dari itoe semoewa college d. l. l.

Soepaja djangan mengeloewarkan ongkos banjak oentoek mengadakan itoe permoesawaratan baek didjatoehkan bersama dengen Decentralisatie-Congres jang akan diadakan permoelaan ini tahoen 1933.

Semarang, 12 Dec. 1932. W. van der PIJL.

ONTVANGEN BOEKWERKEN.

Decentralisatie - Wetgeving.

Verzameling van voorschriften betreffende provincies, regentschappen, stadsgemeenten, gemeenten en andere bij ordonnantie ingestelde zelfstandige gebiedsdeelen in Nederlandsch-Indië.

bewerkt door Mr. J. E. Holleman.

Afgesloten op 1 Januari 1933. Verkrijgbaar bij het Decentralisatiekantoor. Prijs f 7.—

Inhoud:

van hoofdstuk I:

de voornaamste voorschriften voorkomende in: Grondwet, Indische Staatsregeling, Provincie-ordonnantie, Regentschap-ordonnantie, Stadsgemeente-ordonnantie. Regeling van enkele onderwerpen verband houdende met de instelling van provinciën en van daarbinnen gelegen zelfstandige gemeenschappen, Decentralisatie-besluit, Locale raden-ordonnantie, Java Provincie Kiesordonnantie. Kiesordonnantie-Gemeenteraden en Kiesvoorschriften-Gemeenteraden.

van hoofdstuk II:

Instellingsordonnanties van Provincie West-Java, Regentschap Batavia, Gemeente Batavia (1905), Stadsgemeente Batavia (1926), Provincie Midden-Java, Provincie Oost-Java, Cultuurgebied der Oostkust van Sumatra en Ressort Karang Asem.

van hoofdstukken III en IV:

Chronologische lijst van Staatsbladen, en Bijbladen op Staatsbladen.

van hoofdstuk V:

Lijst van op bepaalde gebiedsdeelen betrekking hebbende Staatsbladnummers.

van hoofdstuk VI: Alfabetisch register

Bij de samenstelling van dit boek is getracht een volledig overzicht te geven van de verschillende soorten van zelfstandige gebiedsdeelen geldende voorschriften, voor zoover die in het Staatsblad en het Bijblad op het Staatsblad zijn opgenomen.

Samensteller is hierin geslaagd.

De heer Mr. Fuchter, Adviseur voor de Decentralisatie schrijft in het voorwoord als volgt:

„De verschijning van een nieuwe uitgave van Decentralisatiewetgeving kan m. i. slechts toejuicing verdienen. Sedert voor het laatst in 1918 een dergelijke verzameling het licht zag, is van vele zijden aangedrongen op een nieuwe compilatie van de in een groot aantal Staats- en Bijbladen verspreide stof. Vooral nu de bestuursvorming eenigen tijd heeft doorgewerkt, doet de behoefte aan een volledig overzicht van de voor de nieuwe gemeenschappen geldende bepalingen zich steeds meer gevoelen, terwijl ook de op de wet van 23 Juli 1903 berustende decentralisatie een zoodanige uitbreiding heeft ondergaan, dat een gemakkelijk te raadplegen overzicht der voornaamste bepalingen welhaast onontbeerlijk wordt.”

„Voor vele, in de eerste plaats voor de lokale gemeenschappen, zoomede voor de Landsdiensten en de groote particuliere lichamen, die met haar in aanraking komen, zal deze nieuwe bewerking dan ook stellig van veel nut blijken te zijn.”

„De door Mr. J. E. Holleman met groote nauwgezetheid verrichte arbeid begroet ik daarom met vreugde.”
Zijn werk wensch ik veel succes toe.”

Bij die woorden sluiten we ons gaarne aan. Het werk voorziet in een reeds jaren bestaande behoefte.

PERSONALIA.

*Benoemd:

tot burgemeester van Salatiga, Mr. A. L. A. van Unen.

Verkozen:

tot lid van den Stadsgemeenteraad van Madioen, Ir. C. Ch. Barentz.

OFFICIEELE MEDEDEELINGEN.

Artikelen voor het orgaan. Het bestuur heeft het honorarium der artikelen in het orgaan vastgesteld op f 10.— voor de eerste bladzijde druks, f 8.— voor de volgende bladzijde druks, f 6.— voor de daarop volgende, bladzijde druks en voor elke bladzijde druks meer f 5.—. Gedeelten eener bladzijde zullen naar evenredigheid worden gehonoreerd.

Voor correspondenties, waarbij van raadspublicaties gebruik gemaakt wordt, stelt het bestuur het honorarium vast.

Copy voor elk nummer van dit tijdschrift, dat op den 1sten der maand verschijnt, wordt ingewacht uiterlijk op den 20en der voorafgaande maand, copy voor het nummer van den 16en uiterlijk op den 5en der maand.

Het Bestuur der vereeniging voor Locale Belangen is samengesteld als volgt: G. de Raad, Voorzitter. H. J. Drost, Secretaris, F. W. M. Kerchman, Penningmeester allen te Semarang; Mr. W. H. van Helsdingen te Soerabaja, R. Slamet te Semarang, M. Soetardjo te Batavia(c), Mr. J. M. Wesselink te Medan, R. A. A. Wiranata Kesoema en Ir. J. E. A. Von Wolzogen Kühr, beiden te Bandoeng.

